

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office 7th and Commercial St., opposite Post Office Post Office Address: Toveri, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF

Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela, K. E. Heikkinen, Geo. Gratchef.

Phones: Office 365; Editorial Department 832.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Englanti pyrkii kompromissiin

Englannin kuningas ja kuningatar ovat vierailleet Irlannissa ja "Irlannin tasavallan presidentti" Eamonn de Valera on parailaan Lloyd Geogen keshivieraana Lontoossa.

Tällöisiä hölmöityttäviä uutisia tulee nyt Englannista salamana kirkaalla tavalla. Vielä äskettäin pakoili de Valera heikkipattona brittiläisen valtakunnan urkkijoita ja virkailijoita, Irlannin kaupunkien ja kylien rauniot savuavat vielä "black and tanien" hävitystöiden jäljiltä, vankilat ovat täynnä vapauskankareita ja hirtettyjen ruumiinhaju lehmua vielä ilmassa, kun Englannin valtuotuksia yhtäkkiä tekee kannan muutoksen, nöyrytyä lähettämään kruunupäisön valtansa symboliin halveksittujen kapitalistien maahan ja kutsuu neuvotteluihin herjaamansa "tasavallan presidentin".

Tällain äkillisen muutoksen on synyn maailmanpoliittinen tilanne. Englannin "leijona" pelkää turkkiaan ja tahtoo nyt hieroa kompromissia Irlannin nationalistien, se on, porvarien kanssa. Sen täytyy saada aikaan sisäinen rauha, jotta se voisi vielä kestää kamalan ulkoisen vaaran, minkä Turkin ja läheisen idän poliittika on synnyttänyt. Tiellä on monta esteitä, mutta ei auta, koettaa pitää, vaikka suuriakin nöyryyksiä täytyisi kärsiä.

Irlannin porvarit luonnollisesti on valmis neuvotteluihin ja taipuisa kompromissiin, mutta laskuihin on myös otettava Irlannin köyhälistö, joka vapausliikkeen on alottanut ja muodostanut taistelun selkärangan. Voidaanko aikaansaada kompromissi Englannin valtuotukan kanssa, mikä samalla tyydyttää taisteluun lähteneitä Irlannin joukkoja? Tämä puoli tulee muodostamaan neuvottelujen vaikeimman pulman. Epäilemättä Englanti on valmis tekemään suuria myönnytyksiä Irlannin porvarillisille itenäisyysvaikuttajille, jota osottavat puheet dominion-oikeuksien myöntämisestä, jotka antaisivat Irlannille täyden hallinnollisen itsenäisyyden. Mutta asia ei ole niin yksinkertaisesti ratkaistu. Sellainen ratkaisu olisi vaikeasti sovitettavissa Irlannin vapustaistelun traditioihin. Irlannin kansa on suurimmaksi osaksi riistettyä talonpoikaista, joka vuosisoja on saanut kärsiä englantilaisten suurmaanomistajien rajatonta mielivaltaa. Ja vielä tänäpäivänä ovat laajat alueet Irlannin maata englantilaisten lordien hallussa, ja katkera viha ja tyytymättömyys asustaa irlantilaisen talonpojan rinnassa noita riistajiin kohtaan. Historiallisesti on siis Irlannin vapustaistelu maalaisköyhälistön luokkataistelua maanomistajaluokkaa vastaan, ja ennenkuin mitään pysyvää rauhaa voi syntyä, täytyy tyytymättömyyden syy poistaa, toisin sanoen pysyväinen rauha edellyttää vallankumouksellista muutosta maanviljelijöiden omistuksessa. Onko Irlannin taistelu jota saanut niin suuria aikeita, että Englannin lordit "vapaaehtoisesti" luopuvat etuoikeuksistaan? Ellei, siinä tapauksessa on vähän toiveita rauhasta. Kompromissi muodostuisi taas Englannin valtuotukan ja irlannin nationalistien porvarien leiri-rahaksi, mutta levottomuudet eivät tulisi lakkaamaan. Monta kertaa ennenkin on Englanti tarjonnut sovinnon kättä Irlannin porvarille, on koettanut heitä lahjoja ja villäpää palkinnut peerin arvolla. Mutta aina ovat levottomuudet uudistuneet.

Nykyiseen taisteluun on myös osallisen kaupunkien proletariaines, joka myöskin ei tule tyytymään porvarilliseen kompromissiin, vaan kohdistaa taistelun kärjen omaa porvaristoa kohtaan. Yhtenä elementinä Irlannissa on vielä niin sanottu Ulsterilaisuus, joka jyrkästi vastustaa Irlannin itsehallintoa. Tällä liikkeellä ei enää ole mitään historiallista merkitystä, vaan johtavat sitä julkisesti Englannin imperialistit. Ulsterilaisuus johtuu alkuperäisesti protestanttien taistelusta katolilaisuutta vastaan, mutta tällä kysymyksellä ei enää nykyoloissa ole muuta merkitystä kuin että sitä on

käytetty Englannin imperialistien verho-na taistelussa Irlannin vapausliikettä vastaan itsessään Irlannissa.

LUOKKASOTA ESPANJASSA

Solidarityn Espanjasta saamien tietojen mukaan on Barcelonassa kaupungin viranomaisten toimesta kylmäverisesti murhautettu kolme taistelevan työväestön johtohenkilöä, joista kaksi oli Espanjan kansallisen työväenliiton yleisvirkailijaa. Murhatut ovat Evelio Boal, työväenliiton yleis sihteeri, Antonio Feliu, saman liiton yleisrahastonhoitaja ja Jose Dominguez, tunnettu liiton jäsen. Teollisuusota, jota Espanjassa on kiivaasti käyty viimeiset kaksi ja puoli vuotta, hellittämättä yhtämittaan on vaatinut monta sataa uhria työläisten riiveistä, niitten joukossa parhaita esitaitelijoita.

Mitä erikoisesti tähän tapaukseen tulee, niin selostukseksi mainittakoon, että kun Barcelonan uusi siviilikvernööri, Martinez Anido, viime joulukuussa astui virkaansa, palautettiin kaupungissa valtansa samanlainen pyssyhuurtain hallinto, jota epävirallisesti Bravo Portillon ja Koenigin aikana oli harjoitettu surullisen kuuluisilla seurauksilla.

Kun viime kesäk, 16 p. Barcelonan majuri lähti virastostaan, ampui kaksi tuntematonta miestä eräältä sivukadulta häntä kohden kahdesti, aiheuttaen lieviä vammoja. Miehiä ei saatu kiinni ja tokko koetettiin edellään mainittujen henkilöitten murha kostoksi.

Kesäk, 17 päivän illalla Evilio Boal, Antonio Feliu ja Jose Dominguez, jotka aina maaliskuun 1 päivästä saakka olivat olleet tyrmään suljettuina, määrättiin ilman mitään vapautettaviksi. Vähän jälkeen puolen yön tuotiin heidät poliisipäällikkö Argeluin virastoon, missä heidät raa'asti ja perinpohjin piestiin aivan samaten kuin sinä päivänä, jolloin heidät oli vangittu. Noin kello 2 heidät tämän toimituksen jälkeen vihdoin vapautettiin ja laskettiin menemään, mutta vain sopivan ampumamatkan päähän, missä heidät takaapäin ja varottamatta kadulle ammuttiin kuoliaaksi. Kaikkiin kolmeen osuneet kuulat oli ammuttu takaapäin ja lyhyen välimatkan päästä.

Tämä ei ollut muuten ensimmäinen kerta, jolloin Espanjan verihallitus työläisiä teurastaa, joista erikoisesti toimiva syndikalisteja vastaan on järjestetty salamurhia. Tällä kertaa salamurhaajat raivaivat pois tietään mitä toimivimpia jäseniä Espanjan syndikalistisesta liikkeestä, sillä ertäänkin Boalia on nimetty kysymyksessä olevan järjestön ja sen propagandan energian dynamoksi.

Näitten murhien takia on Espanjassa työläisten piireissä mielen kuohuksissa. Ne ovat havainneet, että pakostakin on työläisten ryhdyttävä ratkaisevaan taisteluun maan kapitalisteja ja niitten palkkaamia verikoiria vastaan ja vetoavat siksi toisten matteen työväestöön edes siveellisen kannatuksen saamiseksi, ellei muuta ole mahdollista asian auttamiseksi uhrata. Ennen kaikkea kehottavat Espanjan työläiset maillan proletariaattia julistamaan heidän auttamisekseen Espanjan kauppaokkotiin, niin että kieltäytyvät kaikista espanjalaisista tuotteista ostamasta ja Espanjaan mitään tuotteita lähettämästä. Espanjan työläiset ovat varmat siitä, "etä kun he edes näinkään paljon saisivat toisten matteen työläisillä kannatusta taistelussaan, niin he omin voimin tulisivat jotenkuten toimeen kotimaisten riistäjien ja verihurttien kanssa.

OIKEUDEN PUOLUSTAJAT

Iskuja sataa. Missä maa, jossa proletariaatti olisi jotakin muuta kuin riistaa, jota porvariston käskyläiset ansiokees taikka ajankulukseen metsästelevät? Tarvitsevatthan maailmansodan tulsistytymät, verisiin nautintoihin tunteet herashermot vaikuttava ärsytyistä. Ja siten on myös kerta kaikkiaan lyhyistettävä pohjakerta. Mutta tämä toinen puoli aikakautemme yläluokan pyrkimyksestä ei ota täytyäkseen. Pohjakertaa näet on liian paljon. Sen luku on kuin hickan. Tallaa ja tallaa — ei tule mitään. Sadan ja tuhannen maan päältä laastun tilalle ilmestyvät tuhannet ja sadattuhannet syyttävät ja vastarintaa tekevät yksilöt joukko, joka nostaa vanhoihin teljettyjen taikka sorakuoppaan painettujen perinnön.

Siivon ja tahdikkaan Englannin oikeusistumisessa laulavat kuulijat "Kansainvälisiä", kun tuomarit ovat tuominneet "yhteiskunnan vihollisia" vankeuteen. Saksassa käydään viikkokaupalla

oikeutta "ryöväripäällikköä", kapinanjohtajaa, kommunisti Hölziä vastaan. Häntä syytetään kaikista rikoksista maan ja taivaan välillä. Murhista, murhopolitoista, varkauksista, väkivallasta, mutta ennen kaikkea tottelemattomuudesta lakeja ja asetuksia vastaan, yhteiskuntajärjestyksen loukkaamisesta j.n.c., j.n.c. loppumattomiin. Oikeudessa esiintyy syytetty suurpiirteisenä ja ylenkatseellisenä kuin Prometheus — antaa sanan sanasta syyttäjälle, oikeudenjäsenille, mutta ennen kaikkea näiden palikkaajalle: porvarilliselle yhteiskunnalle, ja kun hänelle lausutaan tuomionsa, huudahtaa hän: "Vapauden- ja kostonpäivä tulee. Me olemme oikeuden puolustajia!" Huudahtaa kuin aikooi hän jo huomenna toteuttaa mitä lupaa. Vaikka tuomittiin iäksi!

Ruotsissa paljastetaan sotilaallista luonnetta oleva salahanke. Minkä veran asiassa on perää, ei tiedetä. Mutta tiedetään, että paitsi mahdollisia syyllisiä, on koko maan kommunistinen aines joutunut lain suojaattomuuteen. Poliisit saavat koska tahansa rikkoa heidän kotirauhansa, mellastaa heidän kattoansa alla, nuuskia, röhkeillä, pidättää ja vie dää mukanaan kenen tahansa, jota vain epäilläänkin kommunistiksi. Kokonainen poliisikomennuskunta varsinaisten koirain kera saapuu vangitsemaan yhtä ainoata ihanteen ihmistä, asetonta, mihiinkään syytöntä, vastarintaa tekemättömää vähäpätoista, huomaamaton henkilöitä. Porvarilehdet saavat tapauksesta sensatsioniutisen: "Taas yksi valtiopetturi pidätetty" — kirkuvat jättiläiskirjaimet. Ja pikkuporvarit täytyvät sanomalehtimyyntilätkä, tyhjentävät laihan kukkaronsa shakaalihdistölle ja uhoavat: tänk bara, tänk bara — ajatelkaas, alajatelkaas! Sellaisia roistoja! — Kaikki yhteiskunnan tietämättömät, itsekkäät, taikka liuhit ryhmät mobiilisoituaan työväenluokkaa vastaan jo varoiksi, ennenkuin on ehditty lyödä pöytänsä edes yhtä ainoata painavaa tosiasiaa. Mutta toiselta puolen ravistetaan sillä hereille myös pohjakerta. Nähkääs vain. Maasta karkotettava "äärettömän suurta rikollista" seurataan laivastaan. Aluksen lähtessä satamasta kajahtaa saattajien suista yli poliisikypäriin hyvästijältohuuto niin palava, että järjestelmän kammosta kuuunee. Ja lähtijä" oli vain tuollainen porvarillisen yhteiskunnan heittäöksi tuomitsema. Sattumalta oli parempikin matkustaja kullussa juuri muutamia päiviä ennen — kuuluisa vapauskankare, mutta häntä ei ollut saatamassa kukaan, ei kukaan tiennyt eikä välittänyt tietää hänestä mitään. Elävä ruumis!

Mutta kuinka tulkutonta yhtäkaikki! Mitä järköä on kiskoa yhtä taikka sataa taikka tuhatta riistille, kun kokonaisilla suurilla kansankeroksilla — miljoonilla — on kivitetyt taikka ristiinluotut: usko, aate, syyt tekoihin? Mitä hyötyä on ampuu porvarilliselle yhteiskunnalle vihameilistä yksilöä vallinvarvelta, kun hänen takanaan jossakin siellä kauempana on kokonaisia armeioja; jotka kyllä liikkuvat hitaammin, mutta kuitenkin aina etenevät? Mitä hyötyä on koettaa estää porvarillisen järjestelmän hihustumista tekemällä vaarattomaksi erinäisiä — sen romahduksen jouduttajia, kun se, järjestelmä, on kuitenkin tuomittu hihustumaan, kun ei sillä ole elinvoimaa, kun vain kurtutetaan eikä koetakaan poistaa syitä, jotka viskaavat pohjakertaa sen rintavarustuksia vastaan?

Samaan aikaan kun harvennetaan työväenluokkaa lisääntyä vain työttömyys, pula, huijaus, nälkä ja kurjuus, mitkä kasvavat mailmankurjuudeksi, kiertämättömäksi kaikkeuden onnettomuudeksi, jonka jopa kaikki selväpäiset, viisaat kapitalistimailmaan kuuluvat yksilöt itse myöntävät. Mikä rikos siis on nousevan keinolla millä hyvänsä torjumaan tällaista mailmaa käsittelevää, perikatoa ennustavaa onnettomuutta? Sehän on vain ihmiskunnan elämisoikeuden puolustamista. Sen älyä työväenluokkaa, jota ymmärryksensä ja oikeamielisyytensä takia vainotaan. Mutta tästä varinosta huolimatta kasvaa vain proletariaavakunnus. Hölz on oikeassa. Me, työläiset, olemme oikeuden puolustajia!

M. Törn.

Työväenluokan suuri aate, sosialismi, on nykyhetkellä etsimässä uusia uria. Menneitten vuosien kokemukset ovat opettaneet paljon. Luokkamme ajatuksissa herää uusia totuuksia. Se oppii ymmärtämään, että menneisyydessä on virheitä, heikkouksia, joita on tulevaisuudessa korjattava.

JUTUN JATKOA

Mullit nuolevat mukaisiaan

Tom Mooneylle hirttonuoran puonomisessa kuuluisaksi tullut frisco-laisten kapitalistien oiva renki, entinen San Franciscossa oikeuspiiriin yleinen syyttäjä, Charles M. Fickett, kunnioitti taannoin liittohallituksen kongressin edustajajuhonetta omassa persoonassaan ilmestymällä parvekkeelle kuuntelemaan asioitten käsittelyä. Tästä merkkitapauksesta saadaan tansalain edustajajuhonetta jäsen, Blanton, siihen pitää Fickettille ylistyspuheen, joka kongressin pöytäkirjan, Congressional Recordin, mukaan kuuluu seuraavaasti:

"Hän on se kyyvykäsi piiritysajaja, joka San Franciscossa johti Thomas Mooneyta vastaan syyttämistä ja oikeuskulustelua ja tämän tuomitutti kuolettavien pommin heittämisestä aseastutusparatissa, mistä heittämisestä seurauksena oli syyttömiä miesten, naisten ja lasten surmaaminen. Tämän vuoksi hän saattoi oikeuden tuomion ulottuville yhden maamme suurimmista anarkisteista. Hän se on, joka kaikista eräitten luokkien yrityksestä ja salaliittomuuksista huolimatta lain ja oikeuden toiminnan estämiseksi panetti tämän pöminheitäjän kuritushuoneeseen ja pitää häntä myöskin siellä."

"Ja kun meillä on sellainen mies edustajajuhoneemme parvekkeella, niin kannattaa hetkeksi pysähtyä toimintamme ja kiinnittää siihen huomiotamme. Paljastan näin tämän gentlemenin kunniaksi" — Mikä ihana ja hielevä tunnustus tunnottomalle roistolle, joka mailmanmenestyksen saaneella rikoksilla oikeusluvellyllä punoi San Franciscossa kauppaokkamarin palkkaamalla lakeijana hirttonuoraa kaikkien todistettavasti syyttömiä viiden uhriksi valitun työväen esitaitelijan kaulaa varten. Fickett onnistuu tässä yrityksessä erinomaisesti ja vain viime tingassa mailmanlaajuisen protestien tulva ja silloinen Yhdysvaltojen "kansanvallan esikuvana" olemisen rooli mailman silmissä vaati Mooneyn kuolemantuomion muuttamista elinlukuiseksi kuritushuoneenaukeudeksi.

Etä tällaisia hihottavia mairittelevia tunnustuksia kongressin edustajajoukoilta jataatan selvästi paljastettulle roistolle, on parhaita todisteita itse tuon laitoksen luokkaloituksesta. Ja mitä muuten edustaja Blantonin lausuntoon tulee, on se harjittua solvausta Amerikan työväenliikkeestä ja ikänoimista siitä, että se todellakaan ei jaksanut edes senkään vertaa yksimielisyyttä saavuttaa, että olisi pykittänyt Mooneyn vaputtamaan, vaikka selvästi on todistettu, että Mooneylle annettu tuomio oli hävitystyökuu vasten Amerikan työväenjoukkojen kasvoja.

"Syndikalismi Ruotsissa"

(Ruotsissa ilmestyvästä "Revolution" lehdestä)

Tällä otsakkeella kirjoittaa eräs F. Filpus Amerikassa ilmestyvässä "The Vapautteen" nimisessä syndikalistisessa lehdessä Ruotsin syndikalistisesta liikkeestä. Kirjoittaja sanoo m.m. että syndikalisteja vihaavat kaikki porvarit ja sosialistit sen vuoksi kun he ovat niin kovin vallankumouksellisia.

Lainaaamme tähän yhden pienen palasen näytteeksi, miten peräti tietä-

mätön Filpus on maamme oloista. Puhuen ollessa "Ruotsin työläisten keskusjärjestöstä" sanoo kirjoittaja, että "sillä oli v. 1919 30,000 jäsentä ja paikallisia yhdistysjärjestöjä kaikilla teollisuusaloilla. Se on voimakas rakennusteollisuudessa. Sen ylitse sillä on melkein täydellinen kontrolli. Rakennusmestarit ovat käyneet katkeraa taistelua syndikalisteja vastaan. Ne ovat toimeenneet sulkujia, mutta aina epäonnistuneet. Jos työläiset ovat nähneet edulliseksi särkeä sulun, ne ovat menneet työhön takaisin työnantajien ehdolla, mutta samalla laskeneet työn tehokkuutta ja muuten saboteeranneet että työnantaja on lopullisesti ollut huonommassa asemassa kuin sulun alkaessa. Lopputuloksena näistä taisteluista on ollut että rakennustyöläiset ovat parhaiten maksetut ja tekevät ne paremmissa olosuhteissa töitä kuin mikään muu teollisuuden työläiset.

Syndikalistit pyrkivät saavuttamaan täydellistä työmaakontrollia. Rakennusteollisuudessa jossa ne ovat voimakkaimmat ne ovat asettaneet rekisteri-komiteat, joidenka tehtävä on ottaa kullakin paikkakunnalla kaikki työmaat ylös ja hinnoittaa ne. Kaikki työ, jos mahdollista, otetaan urakalla. Rekisterikomitealla on koko maata käsittävät hintatasa. Se ei saa ottaa työtä alle alimman hintatason ja taas sen täytyy pitää huoli siitä, että eivät työläiset kaspuskea urakassa sen ylimmäksi hyväksytyyn päiväpalkan ylitse. Kun työnantaja hyväksyy rekisteri-komitean hinnat ja ehdot, niin sillä ei ole muuta tekemistä kuin yllin työntalvontaa ja johto. Rekisterikomitea ottaa paikallisen yhdistysjärjestön jäseniä työhön ja jos on tarpeellista, niin erottaa, mutta työnantajalla ei ole niissä suhteissa mitään sanomista. Aina työnjohtaja on myös rekisterikomitean asettama. Tällainen menettely on oostautunut erittäin menestykselliseksi rakennusteollisuudessa; mutta sitä on pyritty sovitamaan mullakin teollisuusilla. Se on saanut ankaraa vastarintaa työnantajien taholta, mutta se on vastustuksesta huolimatta pantu muilla teollisuusaloilla toimaan. Työläiset yksimielisesti hyväksyvät omat säännöt ja ehdot työn suorittamiseksi ja itse panevat ne työmaalla käytäntöön, niin minkäpä sille työnantajat voivat."

Tämä näytettyä leveältä, vai mitä lukija sanoo: Miten hyvin meillä täällä Ruotsissa jo ovatkaan asett! Rakennusteollisuudessa on "melkein täydellinen kontrolli." Rekisterikomiteat hinnoittelevat työt, eivätkä työnantajat ja mestarit voi mitään! Työnantaja ei voi enää erottaa työläisikään Ruotsissa! Tämä kaikki on ollut "erittäin menestyksellistä" rakennusteollisuudessa!

Olisi toki vaadittava sen verran totuuden tynkää Amerikkain syndikalisteilta, etteivät päättöpäähä julkaisisi näin paksumia valheita. Enme viitsi vaihtua enempiä kajoamaan mainittuun viisi ja puoli palstaa pitkään, läpeensä valheelliseen kirjoitukseen. Lukijalle riittää selvityksenä edelläolevan kun sanomme toisuuden: Ruotsissa on parhaillaan oikeistososialistien ja muiden vanhoilisten ammattiyhdistysten tekemä työehtosopimus rakennusteollisuudessa, jossa ei tunnusteta syndikalisteille minkäänlaisia valtaa. Päivätoin määrää sopimus, että jos syndikalistit tekevät jossain lakon tai muun työrettelön, niin on kaikkien ammattiyhdistysten jäsenten tehtävä edelleen työtä uhallia että sopimus

New Hampshirissa bonusta 100 dollari. Anomukset adjutanttenraalille Concordissa, N. H. New Jerseyssä bonusta 10 dollari kuukaudta kohti palvelusajalta marraskuun 25 päivän 1917 jälkeen eronaan sisäpäävästä asti, korkein bonus 100 dollari. Bonusta ei makseta pillo, jotka pestaatuvat satoväkeen marraskuun 11 päivän jälkeen 1918. Anomukset ovat tehtävät ennen marraskuun 30 päivä 1921 tahi vuoden sisällä eronaantapäivästä, jos anoja oli palveluksessa silloin kun laki laadittiin. Kuolemantapauksissa maksetaan bonus jälkelläisille. Ilmoituttav: Soldiers Bonus Commissionille, Trenton, N. J. New Yorkissa bonusta 10 dollari jokaista kuukautta tahi kuukauden suuremman puolta kohti huhtikuun 5 päivän 1917 ja marraskuun 11 päivän 1918 välillä palvelusajalta, jos sotilais sotapalvelukseen ryhtyessään sekä silloin, kun laki astui voimaan, nimittäin marraskuun 2 päivän 1920, oli valtion asukas. Bonusta eivät saa armeijan kapteenia ja laivaston vanhempaa luutnanttia korkeammat upseerit. Bonus, jonka vähin määrä on 20 ja korkein määrä 250 dollari, maksetaan kuoleman tapauksessa sukulaisille. Erinäisiä systä eivät a-

pitalistien tai porvarillisen loiseläluokan suurkaupungin palvelijain, renkinä tai ajurina ikäänkuin hekin ei jonkinlaisena loisena, sen sijaan kuin varsinaisena tuotannollisest työn tekijänä teollisuudessa tai kinttoisassa maanviljelyksessä.

INKERIN SUOMENSUKUISET JA NEUVOSTO-VENÄJÄ

(Omalta kirjeenvaihtajalta)

Neuvosto-Venäjän eri osissa maata-asuu erinäisiä suomenskuisia henkilöjä, kuten mordvalaisia ja tsheerimiehejä Volgan ja Kasanin varilla. Myös Karjalassa ja Inkerissä on venäjän karkjalaisia ja savokoita y.m. Venäjän-Karjala ja osa Anunusta muodostaa nyt Karjalan Työkansan Kommunnin, joka on Neuvosto-Venäjän valtiorakenteen sisällä, sen perustustekien mukainen laaja itsehallinto. Kielellisesti ja kulttuurisesti on Karjalan Työkansan Kommunnin suomenkielisen sosialistien (kommunistien) työväen johdossa, suomenkieli ollen sen toisena virallisenä kielinä, siinä jolla pääasiallisesti väestön henkinen kasvatus, opetus ja kanssakäynnin tapahtuu. Näin tämä alue muodostaa nyt yhtenäisen kulttuurin, yhteiskunta-taloudellisen ja valtiollisen kokonaisuuden. Toisin sen sijaan on laita Inkerissä. Inkerin maalla sen eri kihlakunnissa Suomen rajalta, Karjalan kannakselta aina Viron rajalle asti, lähele Narva-jokea, asuu siellä tällä valenaisten kylien ja pitäjien keuhkalla suomenskuisia karjalaisia ja savokoita, kaikkiaan ehkä noin 260 tuhatta henkeä omilla kylissään tai väestökeskuksissaan, joissakin kihlakunnissa melko suurena enemmistönä. Venäläinen asutus Inkerissä ja keuhkalla oleva Pietarin kaupunki on kuitenkin tämän alueen suomensu-

kuiset hajottanut niin paljon, että mitään alueellista tai valtiollista yhtenäisyyttä ei ole voinut, eikä voi näiden suomenskuisryhmien keskuudessa syntyä. Myöskinä ei ole ollut mitään yhteiskunta-taloudellisia tekoja, jotka olisivat tämän väestön erottaneet valtiollisesti tai niiden kanssa Pietarin kaupunkista erinäiseksi valtiollistaloudelliseksi kokonaisuudeksi, vaan päinvastoin Inkerin asujamiet, suomenskuiset silherluettuina, ovat mitä kiinteämmin kiitoutuneet Pietariin ja toinen toisiaan, sekä yleensä Venäjään. Inkeriläinen on elänyt Pietarin ja muun Venäjän turvissa, eikä oimintakeisen talouden, maanviljelyksen, metsänhoidon tai muun sellaisen pohjalta. Hän on jo varhain oppinut käymään Pietarissa maitoa, voita y.m. sellaista vähin erin myymässä ja sillä vaihtamassa itselleen leipäviljain, vaate-, jalkine y.m. sellaisen tavaraa. Maanviljelyksensä niin ollen on ollut vain jonkinlaisia pienviljelystä, pikkuporvarillista kaupustelijaviljelystä, eikä yhtenäistä jatkuvaa maanviljelysttuotteiden tuotantoa. Samaten on Pietari muutenkin saanut olla Inkerikon "työmaana" eli ansiolähteenä: Sinne hän painui lisäksi taluajuriksi, sinne "vornikaksi" talonmieheksi, sinne rengiksi, piikiksi, pikkukaupustelijaksi tai palveliaksi: etupäässä; harvemmin sinne teollisuustyöläiseksi. Näin Inkerikko ka-

vuoden 1917 vallankumous kättökän sai tässäkin uneliaassa ja per-silivissä väestössä jonkun verran liikehtimistä alkaen. Jo sitä ennen olivat jotkut Inkerin suomenskuiset sivistyneet ja Pietarin suomalaiset työläiset yhteisvoimin koettaneet heittää Inkerin suomenskuisen maalaisväestön vuositasaisesta unestaan ja passiivisuudestaan. Tämä herättämistö alkoi pääasiallisesti oskonollisvastaisella ohjelmalla, ollen se meille Amerikan suomalaisille hyväntunnettua jonkinlaisia "ingersoillalaisuutta". Tätä Inkerin suomalaisen papista, joka suurimmaksi osaksi oli Suomesta kotoisin, asettui tietenkin vastustamaan. Toiselta puolelta tämän valistustyön tekijät joutuivat yhteysteen Venäjän maanalaisten vap-